

Cap a una Anoia Circular

Justificació

El món té una sèrie de recursos finits. I Europa, en particular, encara més. És a partir d'aquesta constatació que la Comissió Europea (CE) està impulsant intensament el canvi de model econòmic actual, de tipus lineal -extreure, produir, consumir, llençar- cap a un model econòmic circular, en què **els residus i d'altres recursos que deixen d'aprofitar-se siguin revaloritzats i es tornin a incorporar a la cadena productiva.**

Conscients d'aquesta realitat ambiental i econòmica, la **Unió Empresarial de l'Anoia (UEA)** decideix entomar **ambdós reptes** i impulsar, des de la seva connexió i àmplia coneixença de les empreses de la comarca, un projecte que contribueixi tant a millorar la competitivitat dels seus associats com en avançar

en la recerca de processos productius respectuosos amb el medi.

I és que la comarca de **l'Anoia ja és, per se, un territori especialment propici a la circularitat.** Les empreses papereres i adoberes de la comarca, des de sempre, han utilitzat estratègies per reaprofitar recursos i retornar-los a la natura amb el màxim respecte. Ara, aquesta consciència es vol potenciar, estenent-la al conjunt de sectors productius de la comarca.

I és que, si la globalització havia comportat la deslocalització d'empreses cap a d'altres zones del planeta, el necessari respecte al medi es presenta com **una gran oportunitat perquè els territoris tornin a agafar protagonisme.** Perquè passa a ser clau la proximitat d'unes indústries amb d'altres perquè la circularitat sigui possible, valoritzant així comarques com l'Anoia.

Canvis en profunditat

Fins a dia d'avui, el sistema productiu lineal es basa en l'ús de recursos finits i de grans quantitats d'energia, que s'usen una vegada i tot seguit es llencen. Però són multitud els indicadors que apunten que el model de l'obsolescència programada -la planificació de la fi de la vida útil d'un producte de manera que es torni inservible al cap d'un període calculat- està arribant ja al límit de la seva capacitat física. Davant d'aquesta realitat, **l'economia circular és una alternativa viable** que ja està donant resultats econòmics d'allò més positius arreu.

I és que la ciència fa temps que està advertint al món empresarial i al conjunt de la societat que, o es fan canvis de model productiu en profunditat, o **el conjunt del planeta s'haurà d'enfrontar a problemes molt seriosos**, com es va posar en evidència al World Circular Economy Forum 2017 de Hèlsinki (Finlàndia).

Davant d'aquesta constatació, i davant la necessitat empresarial de créixer constantment, es té clar que l'evolució cap a un model circular possibilita que es **conciliï l'objectiu de créixer i de mantenir els recursos dins el cicle el màxim de temps possible**, tenint

Jornada sobre Economia Circular a la seu de la UEA, amb la directora de l'Àrea Tècnica de Foment del Treball Nacional Alba Cabañas.

en compte el context global de limitació de recursos. L'economia circular, doncs, permet fusionar la voluntat de creixement amb fer un ús més eficient dels recursos i, per tant, el respecte al medi.

De fet, segons dades del principal *think-tank* especialitzat en la matèria, l'Ellen Macarthur Foundation, **l'economia circular a Europa pot arribar a generar el doble de beneficis que el model actual** i es pot traduir en un augment del PIB de 7 punts percentuals. A més, permetria reduir un 32% el consum de matèries primeres i un 50% el nombre d'emissions.

Voluntat de cooperació

Perquè l'economia circular sigui possible, hi ha d'haver una **voluntat prèvia de cooperació empresarial**. Una predisposició que, precisament entre els empresaris de l'Anoia, es va posar de manifest al llarg de tot el 2016 en els fòrums territorials i sectorials que va organitzar la UEA, en els quals es van escoltar més de 350 representants d'empreses i agents de la comarca i es va constatar una gran voluntat de cooperació.

A més, durant el 2017, l'entitat va constituir un **Grup de Treball sobre Economia Circular** d'allò més transversal, en què hi estan implicats tant el sector paperer com l'adober, el químic, el tèxtil, el metal·lúrgic i experts ambientals.

És en el context d'aquest Grup de Treball que va emergir una idea central, i prèvia a tota estratègia circular: **s'han de conèixer quins són els principals residus i recursos que generen les empreses anoienques** (recursos perduts com calor residual o processos tèrmics; recursos no usats com cabals d'aigua o fluxos d'energia; recursos compartibles com magatzems, maquinària o logística...), i s'han de conèixer quines són les principals demandes de productes que tenen. **Un cop es tingui aquesta fotografia nítida, el cercle de la circularitat podrà començar a rodar**, en tant que els residus banals que genera una indústria podran ser aprofitats per diverses empreses del seu entorn per crear nou valor.

Mercat de Recursos Ambientals

Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), a l'Anoia es generen **105.442 tones de residus industrials anuals**. La Unió Empresarial de l'Anoia (UEA), doncs, s'ha proposat elaborar una extensa base de dades sobre els residus que generen les 70-100 principals indústries anoienques, així com la resta de sobrants que generen (calor, equipaments, logística...), per tot seguit posar aquest coneixement a disposició del conjunt d'empreses de la comarca -i rodalies- a través d'una plataforma *on-line*. A partir d'aquest coneixement públic, la UEA té el convenciment que el conjunt d'empreses anoienques podran analitzar quins recursos poden aprofitar i, tot seguit, iniciar els tràmits perquè sigui possible la utilització per part d'una tercera indústria.

Per elaborar aquesta extensa base de dades, la UEA ha buscat la col·laboració de l'Escola d'Enginyeria d'Igualada (EEI), un dels principals agents dinamitzadors del territori a nivell de recerca i desenvolupament. Mitjançant aquesta aliança, la **doctora en Enginyeria Química Rita Puig** -especialitzada en tecnologies per a la sostenibilitat, anàlisi del cycle de vida, ecologia industrial, energies renovables i tractament d'aigües residuals- supervisarà la tasca d'un estudiant d'últim curs del Grau en Enginyeria Química, que serà l'encarregat de visitar les empreses i conèixer de primera mà els residus que generen. Per tant, es tindrà la garantia que les dades contingudes en la base de dades final hauran estat validades acadèmicament.

Conjuntament amb aquesta tasca sobre el terreny, els **experts ambientals** que integren el Grup de Treball sobre Economia Circular de la UEA també col·laboraran activament amb l'elaboració i enriquiment del Mercat de Recursos Ambientals Anoiencs.

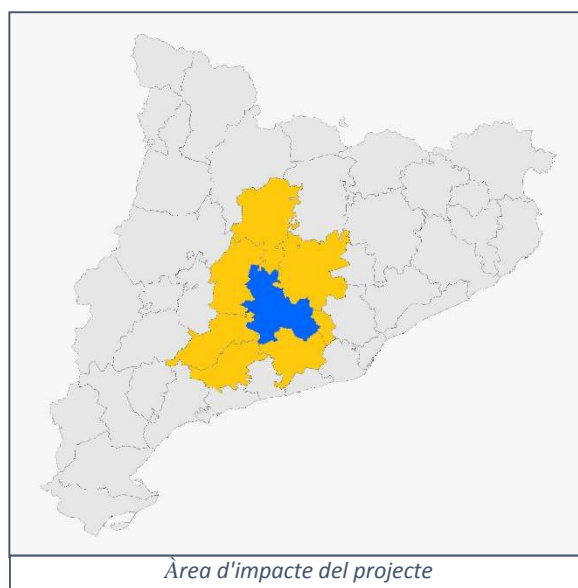
La UEA s'encarregarà de recopilar i compilar tota la informació necessària entre els mesos de **desembre de 2017 i abril de 2018**, i es presentarà en societat el maig del 2018.

Dimensió i conseqüències

El Mercat de Recursos Ambientals Anoïencs serà una **eina pionera en el conjunt de la realitat econòmica catalana i estatal**. És una evidència que, actualment, ja existeixen bases de dades de subproductes, però o bé el seu abast és massa extens -amb la qual cosa, l'aprofitament perd interès econòmic i/o ambiental- o bé la profunditat de la mostra és poc intensa.

Amb aquesta eina, doncs, es contribuirà a **posicionar l'Anoia com un dels territoris punters en circularitat** del conjunt de Catalunya i l'Estat. Un lideratge que des de la UEA entenem que repercutirà positivament en les comarques limítrofs del Bages, el Baix Llobregat Nord, l'Alt Penedès, l'Alt Camp, la Conca de Barberà, la Segarra i el Solsonès, en tant que el radi d'abast d'utilització d'uns o altres recursos ambientals podrà ser tinguda en consideració per multitud d'empreses situades a escassos quilòmetres de l'Anoia.

En aquest sentit, la UEA confia que **l'experiència pugui ser imitada per d'altres territoris**, propiciant així que el conjunt del país adopti una lògica productiva respectuosa amb el medi i millori la posició conjunta de Catalunya davant dels reptes globals.